

Οι επιδόσεις των ελληνικών Περιφερειών σε δραστηριότητες Έρευνας, Ανάπτυξης, Καινοτομίας σε νέα έκδοση του ΕΚΤ Αναλυτικά στοιχεία και δείκτες για δαπάνες και προσωπικό σε Έρευνα & Ανάπτυξη, επιστημονική αριστεία και εξωστρέφεια, επιχειρηματική καινοτομία

Μια ολοκληρωμένη εικόνα των επιδόσεων των ελληνικών Περιφερειών στην Έρευνα, Ανάπτυξη και Καινοτομία, τομείς κρίσιμους για τον αναπτυξιακό τους προσανατολισμό, παρουσιάζεται στη νέα έκδοση του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ) με τίτλο "Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες - Έκδοση 2021".

Η εκτενής έκδοση του ΕΚΤ συγκεντρώνει και αναλύει σε περιφερειακό επίπεδο τα πλέον πρόσφατα στοιχεία από τις ευρωπαϊκές και εθνικές επίσημες στατιστικές του ΕΚΤ, παρέχοντας αναλυτικά στοιχεία και δείκτες των ελληνικών Περιφερειών για τις δραστηριότητες έντασης γνώσης (τις δαπάνες και το προσωπικό σε Έρευνα & Ανάπτυξη, επιστημονική αριστεία και εξωστρέφεια, όπως αυτή αποτυπώνεται σε επιστημονικές δημοσιεύσεις, διδακτορικές διατριβές και συμμετοχή σε ευρωπαϊκά έργα, την καινοτομία στις ελληνικές επιχειρήσεις. Τα στοιχεία παρατίθενται συγκεντρωτικά για όλη τη χώρα, αλλά και μεμονωμένα για κάθε Περιφέρεια ξεχωριστά.

Όπως τονίζει στον πρόλογο η Διευθύντρια του ΕΚΤ Δρ Εύη Σαχίνη «*Η παραγωγή νέας γνώσης -δια της ερευνητικής δραστηριότητας- και η αξιοποίησή της στην πραγματική οικονομία και παραγωγή -δια της προώθησης και εφαρμογής της καινοτομίας- είναι ζωτικής σημασίας τόσο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όσο και για την αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων της εποχής μας. Η παρατεταμένη ύπαρξη χάσματος στις επιδόσεις μεταξύ περιοχών στους τομείς των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας διευρύνει τις οικονομικές και αναπτυξιακές αποκλίσεις, αυξάνοντας τον κίνδυνο της εμφάνισης μια ιδιότυπης «παγίδας φτώχειας», η οποία καθηλώνει τις λιγότερο ευνοημένες περιοχές. Η έκδοση του ΕΚΤ, η δεύτερη στη σχετική σειρά, επιχειρεί να τροφοδοτήσει την, άκρως επίκαιρη λόγω της έναρξης του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027, συζήτηση για τη σημασία της επίτευξης περιφερειακής ανάπτυξης βασιζόμενης στη γνώση».*

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζει η έκδοση και σε σύγκριση με την αντίστοιχη έκδοση του 2015, όλοι οι δείκτες παρουσιάζουν αυξητική τάση. Οι δείκτες αναφέρονται σε τέσσερις θεματικούς άξονες: α) τις δραστηριότητες Έρευνας & Ανάπτυξης, όπως αυτές αποτυπώνονται μέσω των δαπανών Ε&Α που πραγματοποιούν οι φορείς κάθε Περιφέρειας, β) το ανθρώπινο δυναμικό που συμβάλλει στις δραστηριότητες Ε&Α, γ) τις επιδόσεις των φορέων των Περιφερειών σε ανταγωνιστικά ευρωπαϊκά έργα, σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και σε διδακτορικές διατριβές, από όπου προκύπτει η διεθνής παρουσία, η αριστεία και οι τομείς επιστημονικής και τεχνολογικής εξειδίκευσης των Περιφερειών, δ) τις καινοτομικές επιδόσεις των επιχειρήσεων των Περιφερειών.

Μερικά ενδιαφέροντα ευρήματα που αποτυπώνονται στην έκδοση του ΕΚΤ είναι:

Δαπάνες σε Ε&Α: Η ένταση Ε&Α, δηλαδή η δαπάνη Ε&Α ως ποσοστό (%) του ΑΕΠ, αποτελεί τον πιο βασικό δείκτη για τη σημασία που αποδίδει μια χώρα ή περιφέρεια στη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της έκδοσης για την ένταση Ε&Α το 2019, οι Περιφέρειες Αττικής (1,63%), Κρήτης (1,51%), Ηπείρου (1,47%) και Δυτικής Ελλάδας (1,40%) υπερβαίνουν τον εθνικό μέσο όρο (1,28%).

Τα στατιστικά στοιχεία Ε&Α αναλύονται σε 4 τομείς, στους οποίους κατηγοριοποιούνται οι φορείς που εκτελούν δραστηριότητες Ε&Α (BES - Business Sector: Τομέας επιχειρήσεων, GOV - Government Sector: Κρατικός τομέας, HES - Higher Education Sector: Τομέας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, PNP - Private Non Profit Organisations: Τομέας ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων). Σε αυτό το πλαίσιο, σύμφωνα με τα στοιχεία για τη διάρθρωση της πραγματοποιούμενης δαπάνης Ε&Α, ο τομέας των επιχειρήσεων πραγματοποιεί το μεγαλύτερο μέρος της Ε&Α στην Περιφέρεια Αττικής, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Στις υπόλοιπες Περιφέρειες το υψηλότερο μερίδιο καταλαμβάνει είτε ο τομέας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (στις περιπτώσεις των Περιφερειών Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Μακεδονίας, Ιονίων Νήσων), είτε ο κρατικός τομέας (στις περιπτώσεις των Περιφερειών Κρήτης, και Νοτίου Αιγαίου).

Προσωπικό σε Ε&Α: Όσον αφορά την απασχόληση του προσωπικού Ε&Α, δηλαδή των ερευνητών (επιστήμονες, μηχανικοί, διδάκτορες κ.λπ.) και του λοιπού προσωπικού (όπως τεχνικοί, προγραμματιστές, διοικητικοί υπάλληλοι κ.λπ.), το μεγαλύτερο μέρος εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής, ενώ ακολουθούν η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και η Περιφέρεια Κρήτης. Στον δείκτη «Ποσοστό (%) του προσωπικού Ε&Α στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό (εργατικό δυναμικό)» που συμπεριλαμβάνεται στους δείκτες παρακολούθησης του «Στόχου 9 – Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές» των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, η υψηλότερη επίδοση το 2019 καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (1,56%) και ακολουθούν η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (1,38%), η Περιφέρεια Κρήτης (1,37%), και η Περιφέρεια Ηπείρου (1,24%), ποσοστά που είναι υψηλότερα της μέσης εθνικής επίδοσης (1,18%).

Επιστημονική αριστεία και εξωστρέφεια: Τα δεδομένα συμμετοχής των ελληνικών φορέων σε ερευνητικά έργα στο πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για έρευνα & καινοτομία, αποτελούν έναν ασφαλή δείκτη ισχυρής εξωστρέφειας των περιφερειών αλλά και έναν εν δυνάμει δείκτη επιστημονικής αριστείας. Η πλειονότητα των συμμετοχών στον Ορίζοντα 2020 την περίοδο 2014-2020 αφορά φορείς από την Περιφέρεια Αττικής (3.221 συμμετοχές), οι οποίοι έλαβαν χρηματοδότηση πάνω από 978 εκατ. ευρώ, περίπου το 60% της συνολικής κοινοτικής χρηματοδότησης στη χώρα. Ακολουθούν η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με 949 συμμετοχές και 324 εκατ. ευρώ και η Περιφέρεια Κρήτης με 490 συμμετοχές και 171 εκατ. ευρώ.

Η ερευνητική παραγωγή σε διδακτορικές διατριβές και επιστημονικές δημοσιεύσεις συνδέεται με την επιστημονική εξειδίκευση και την αριστεία των περιφερειών. Ο μεγαλύτερος αριθμός διδακτορικών διατριβών αφορά την Περιφέρεια Αττικής (2.889 την περίοδο 2016-2019) και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (1.318 την περίοδο 2016-2019). Όσον αφορά τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, την περίοδο 2014-2018, οι δημοσιεύσεις των φορέων της Περιφέρειας Κρήτης επιτυγχάνουν τον υψηλότερο δείκτη απήχησης (10,68), και ακολουθούν οι δημοσιεύσεις της Περιφέρειας Ηπείρου (10,60), Βορείου και Νοτίου Αιγαίου (10,06), Δυτικής Μακεδονίας (9,63), Αττικής (9,41), Κεντρικής Μακεδονίας (8,89), Πελοποννήσου (8,29), Στερεάς Ελλάδας (7,70), Δυτικής Ελλάδας (7,64), Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (6,47), Θεσσαλίας (6,37), και Ιονίων Νήσων (3,96).

Επιχειρηματική καινοτομία: Συνολικά, οι ελληνικές επιχειρήσεις φαίνεται να επιτυγχάνουν αξιόλογες επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας, καθώς οι επιχειρήσεις σε σχεδόν όλες τις Περιφέρειες, προβαίνουν σε κάποιο τύπο καινοτομίας σε ποσοστό υψηλότερο του 50%. Οι υψηλότερες επιδόσεις – ξεπερνώντας τη μέση εθνική επίδοση- καταγράφονται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (62,6%), στην Περιφέρεια Αττικής (61,6%) και στην Περιφέρεια Κρήτης (60,8%).

Η έκδοση "Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες – Έκδοση 2021" είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <https://metrics.ekt.gr/publications/543>.

Το ΕΚΤ, είναι η αρμόδια Εθνική Αρχή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος για τις ευρωπαϊκές στατιστικές για την Έρευνα, Ανάπτυξη και Καινοτομία στην Ελλάδα και τις εθνικές στατιστικές σε τομείς της επιστήμης & τεχνολογίας και της ψηφιακής οικονομίας. Λειτουργεί ως μηχανισμός επίσημης στατιστικής πληροφόρησης και παρακολούθησης δημόσιων πολιτικών. Το ΕΚΤ αποτελεί την πηγή για τα στοιχεία της εθνικής και των αντίστοιχων περιφερειακών στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης RIS3, του ΕΠΑνΕΚ και των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, παράγοντας και δημοσιεύοντας τους σχετικούς δείκτες στις ιστοσελίδες <https://metrics.ekt.gr/ris> και <https://metrics.ekt.gr/regions>.

Η έκδοση "Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες – Έκδοση 2021" πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Υποέργου 5 «Παραγωγή δεικτών RIS3 για τα έτη 2016-2023» της Πράξης «Εγκατάσταση Μηχανισμού Παρακολούθησης (Monitoring Mechanism) της υλοποίησης της εθνικής στρατηγικής RIS3-Συλλογή και επεξεργασία Δεικτών», που υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΣΠΑ 2014-2020)", με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης-Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Διευθύνσεις στο Διαδίκτυο

"Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες - Έκδοση 2021"

<https://metrics.ekt.gr/publications/543>

metricsΕΚΤ – Περιφερειακοί Δείκτες ΕΤΑΚ

<https://metrics.ekt.gr/regions>

metricsΕΚΤ - Δείκτες Παρακολούθησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

<https://metrics.ekt.gr/ris>

Επικοινωνία για δημοσιογράφους

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ)

Μαργαρίτης Προέδρου | Τ: 210 220 4941, Ε: mproed@ekt.gr

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

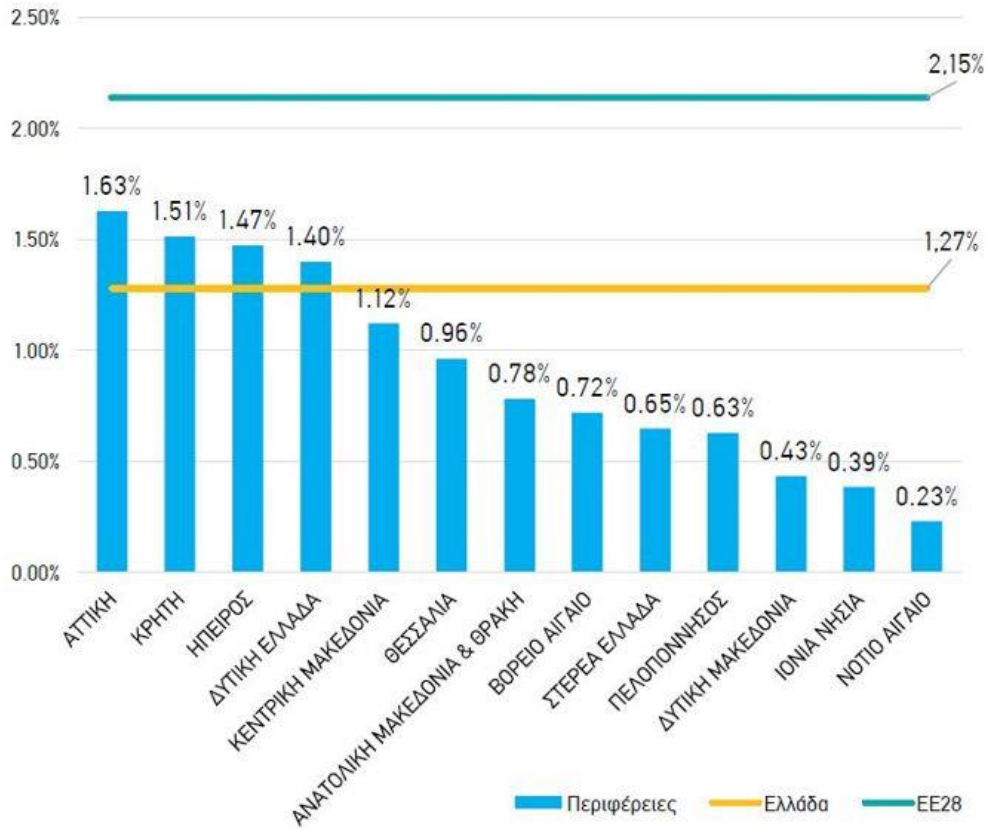
Σχετικά με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ) (www.ekt.gr), Επιστημονική Υποδομή Εθνικής Χρήσης και Εθνική Αρχή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος, εποπτεύεται από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Το ΕΚΤ, ως ηλεκτρονική και φυσική υποδομή εθνικής εμβέλειας, έχει ως θεσμικό ρόλο τη συλλογή, συσσώρευση, οργάνωση, τεκμηρίωση, διάχυση εντός και εκτός της χώρας καθώς και την ψηφιακή διατήρηση της επιστημονικής, τεχνολογικής και πολιτιστικής πληροφορίας, περιεχομένου και δεδομένων, που παράγονται στην Ελλάδα. Με σύγχρονες τεχνολογικές υποδομές, υψηλή τεχνογνωσία και προσωπικό υψηλής κατάρτισης και εξειδίκευσης, το ΕΚΤ παρέχει υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας που ενισχύουν τη γνώση και τη μετάβαση σε μια ψηφιακή κοινωνία και οικονομία, στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού της χώρας:

- Συλλέγει, τεκμηριώνει και διαθέτει για περαιτέρω χρήση, ως δημόσια δεδομένα, έγκριτο ψηφιακό περιεχόμενο επιστήμης και πολιτισμού.
- Παράγει τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της χώρας μας για τις ευρωπαϊκές στατιστικές Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας. Διεξάγει έρευνες, συλλέγει στοιχεία και παράγει εθνικές στατιστικές σε τομείς της επιστήμης & τεχνολογίας και της ψηφιακής οικονομίας. Λειτουργεί ως μηχανισμός επίσημης στατιστικής πληροφόρησης και παρακολούθησης δημόσιων πολιτικών.
- Συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση της εθνικής στρατηγικής για την Ανοικτή Επιστήμη και την Ανοικτή Πρόσβαση.
- Υποστηρίζει τις επιχειρήσεις ώστε να δικτυωθούν, να γίνουν εξωστρεφείς και να συνεργαστούν με την ερευνητική κοινότητα.

Επιλεγμένα διαγράμματα της έκδοσης του ΕΚΤ "Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες - Έκδοση 2021"

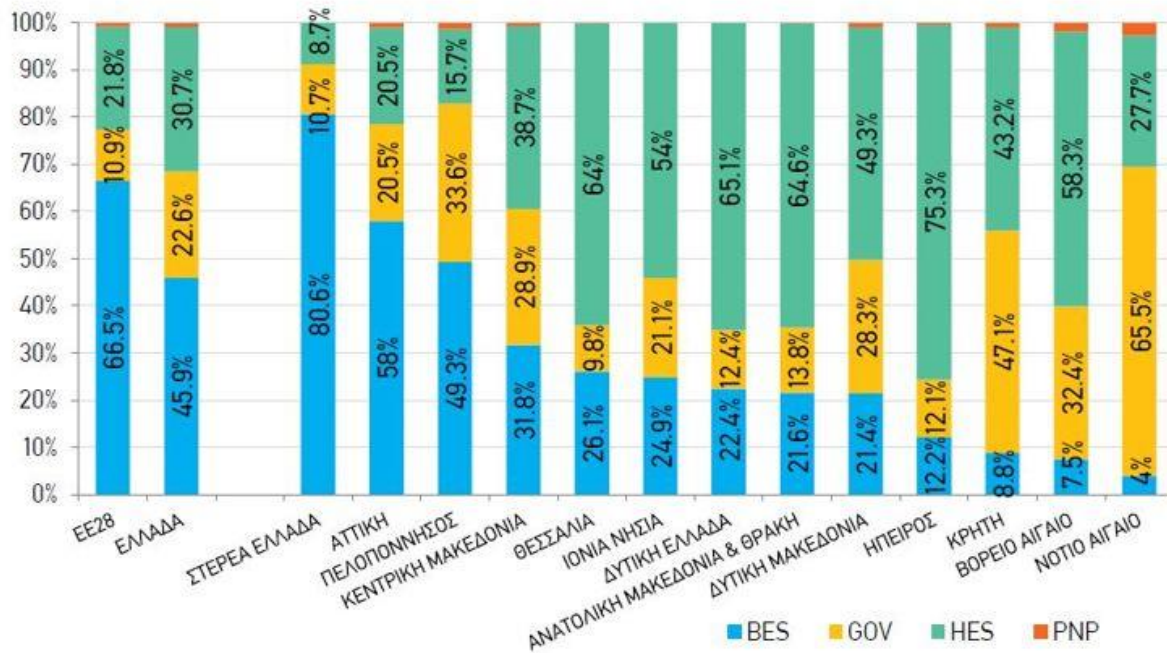
Ένταση Ε&Α ανά Περιφέρεια, 2019
(Δαπάνες Ε&Α της κάθε Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της)

ΠΗΓΗ: Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες - Έκδοση 2021, ΕΚΤ

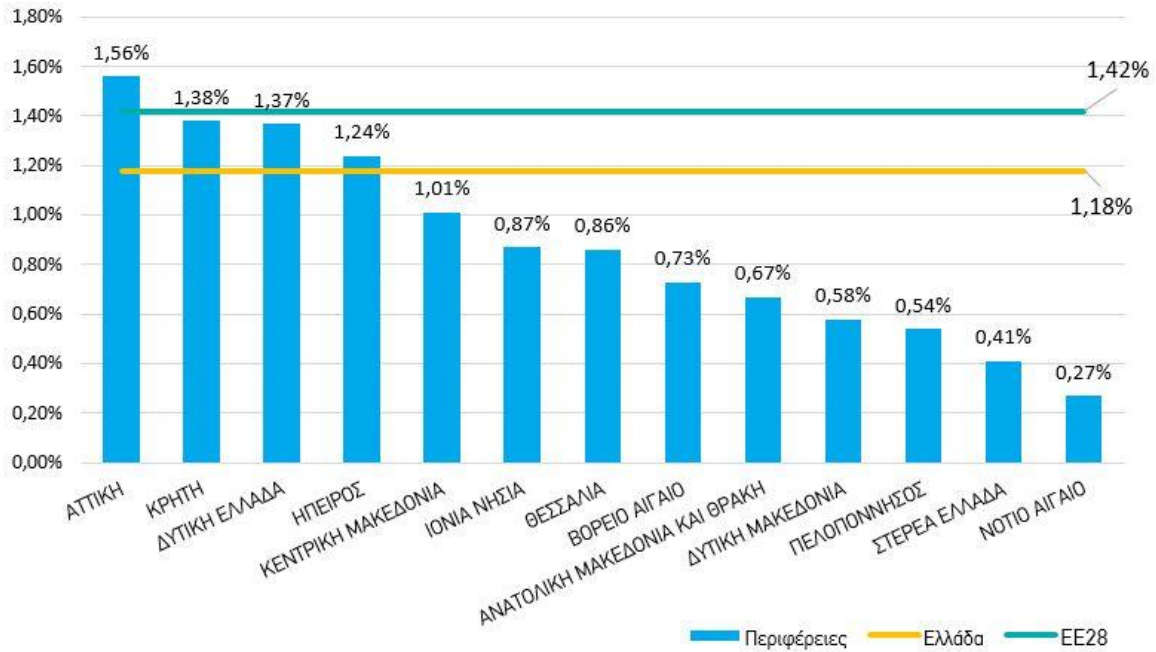

Δαπάνες Ε&Α στις ελληνικές Περιφέρειες ανά τομέα εκτέλεσης Ε&Α, 2019
 (% κατανομή του συνόλου των δαπανών Ε&Α κάθε Περιφέρειας ανά τομέα εκτέλεσης Ε&Α)

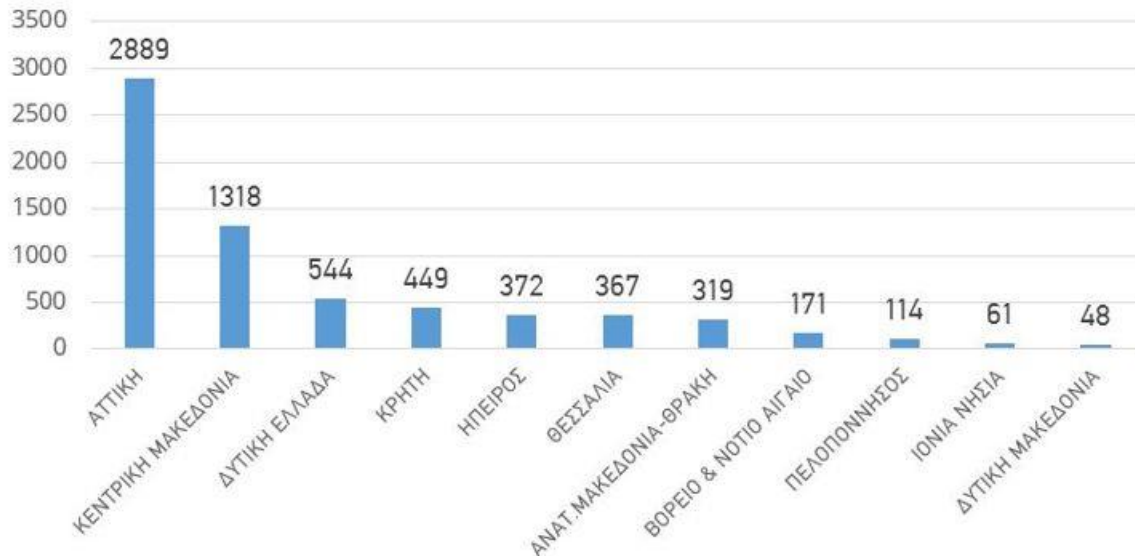
ΠΗΓΗ: Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες - Έκδοση 2021, ΕΚΤ

Προσωπικό Ε&Α στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις ελληνικές Περιφέρειες, 2019

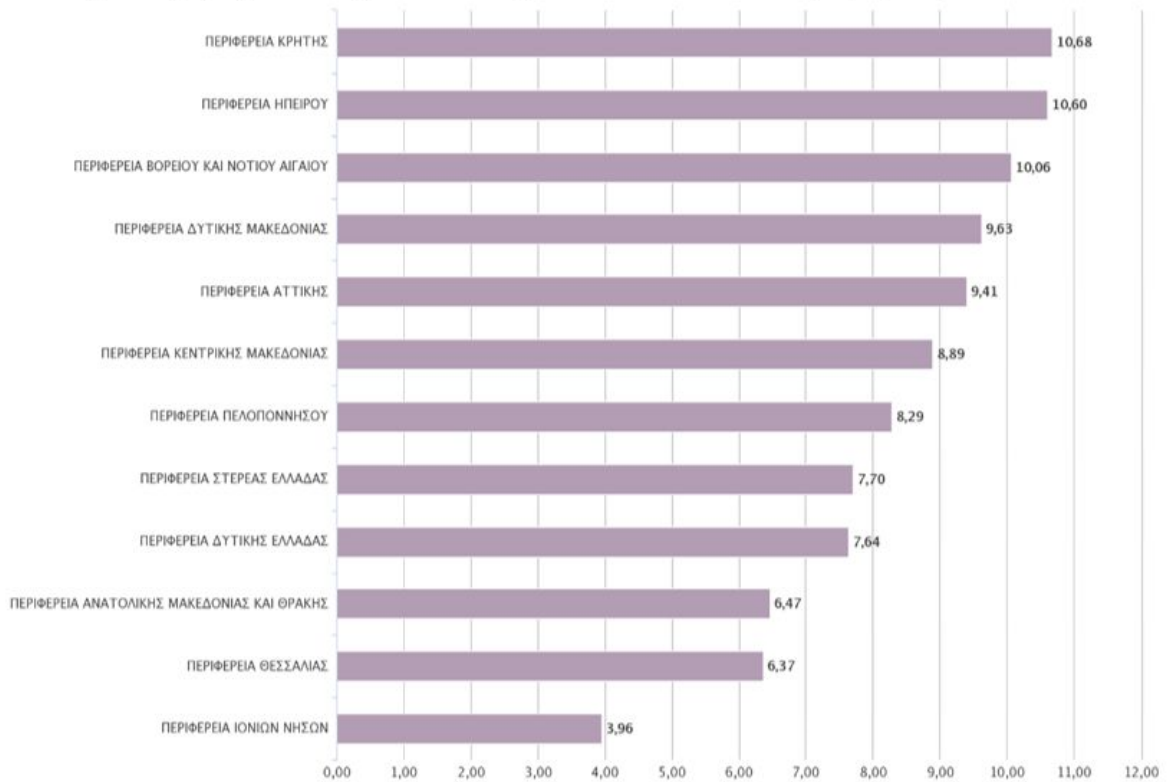
ΠΗΓΗ: Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες - Έκδοση 2021, ΕΚΤ

Αριθμός διδακτορικών διατριβών ανά Περιφέρεια, 2016-2019

ΠΗΓΗ: Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες - Έκδοση 2021, ΕΚΤ

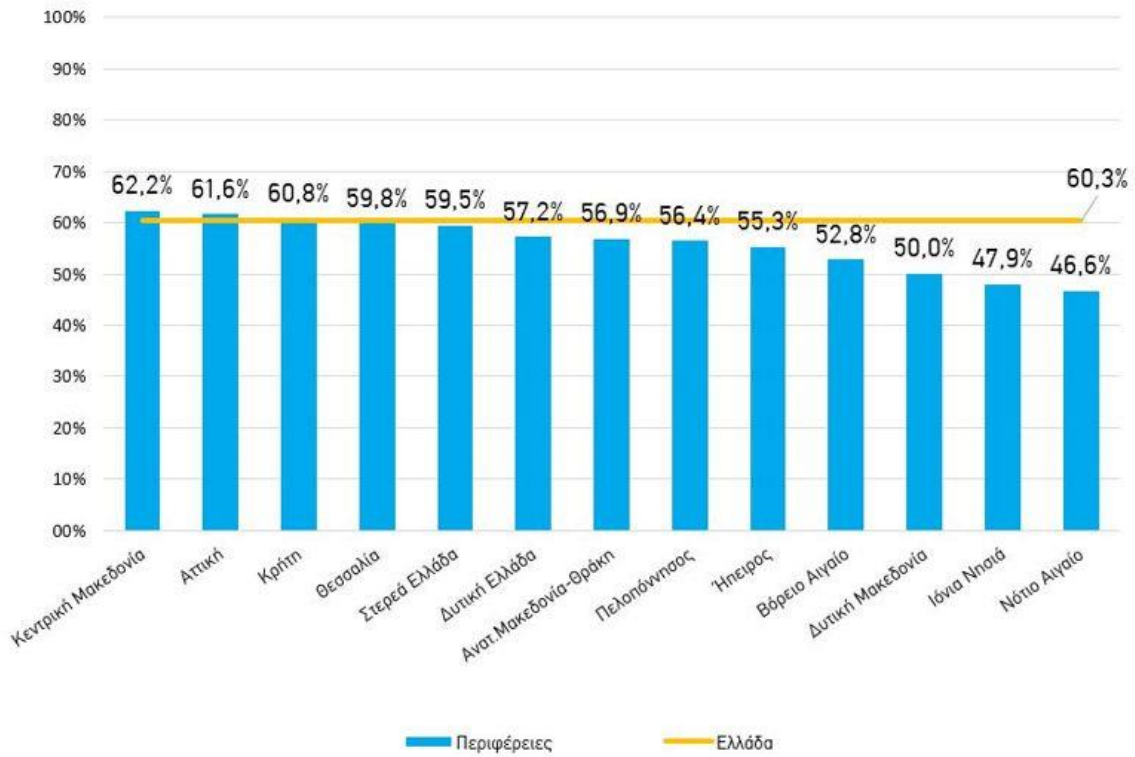
Δείκτης απήχησης επιστημονικών δημοσιεύσεων ανά Περιφέρεια, 2014-2018

ΠΗΓΗ: Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες - Έκδοση 2021, ΕΚΤ

Ποσοστό (%) καινοτόμων επιχειρήσεων στις ελληνικές Περιφέρειες, 2016-2018

ΠΗΓΗ: Έρευνα, Ανάπτυξη & Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες - Έκδοση 2021, ΕΚΤ